

Boom juridisch
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
E info@bju.nl
I www.boomjuridisch.nl

Afl. 2016-23

15 juni 2016

Pensioenopbouw door elke werknemer? De witte pensioenvlek (II)

Het pensioenstelsel in Nederland wordt wel onderverdeeld in *drie pensioenpijlers*. Grofweg gesteld verstrekt de *overheid* het pensioen in de eerste pijler (AOW, Anw), ziet de tweede pijler op pensioenen toegezegd in de verhouding *werkgever-werknemer* en is de derde pijler gereserveerd voor de '*overige*' *individueel* getroffen (aanvullende) pensioenvoorzieningen. Omdat we in Nederland geen pensioenplicht kennen, moeten niet alleen groepen, zoals zzp'ers en andere zelfstandigen, het doen zonder een pensioen in de tweede pijler, maar lopen er ook werknemers rond waar dit voor geldt. De '*tweedepijlerpensioen-lozen*' (ook wel aangeduid als de '*witte vlek*' op pensioengebied) vallen niet onder de werking van de Pensioenwet (PW) en de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Beide wetten hebben immers, als hoofdregel, alleen betrekking op de tweedepijlerpensioenen. Voor de partners van die groep en de advies- voorwaardenpraktijk betekent dit dat er dan bij scheiding niets te verevenen valt en dat er bij overlijden geen aanspraak is op (bijzonder) partnerpensioen.

In *EstateTip Review* 2010-02 stonden de cijfers centraal omtrent omvang, aard en samenstelling van de witte vlek in 2008 en 2009. Onderzoek van het CBS wees uit dat destijds het percentage werknemers dat geen pensioenrechten opbouwde in de tweede pijler rond de 10 procent lag. Recent zijn de cijfers over de stand van zaken per 2013 bekend geworden. In deze *EstateTip Review* een beknopte weergave daarvan.

Vooraf eerst een opmerking over de vergelijkbaarheid van deze nieuwe cijfers met die uit de eerdere onderzoeken en dus ook die in *EstateTip Review* 2010-02. Het CBS meldt in het nieuwe onderzoeksverslag dat ten opzichte van de eerdere onderzoeken een aantal verbeteringen is doorgevoerd en dat de cijfers niet zonder meer één op één met elkaar kunnen worden vergeleken: de nieuwe cijfers zijn naar het zich laat aanzien nauwkeuriger.

Uit het verslag blijkt dat van de werknemers die in 2013 tussen de 25 en 64 jaar oud waren én een fiscaal loon hadden dat boven het wettelijk minimum loon lag, rond de 4 procent gekwalificeerd is als witte werknemer (overigens, er bestaat in deze groep nauwelijks verschil tussen mannen (5 procent) en vrouwen (4 procent)). In het onderzoek over 2008/09 lag dit percentage rond de 8 procent. Het CBS schrijft over deze afname dat:

'Het toevoegen van de informatie over cao's waarvoor zeker pensioenopbouw geldt is één van de oorzaken van het terugdringen van dit percentage. Zonder het gebruik van deze informatie zou de witte vlek eind 2013 6 procent zijn in plaats van 4 procent.' [curs. FH]

Helder, de verbeterde verslaggeving is mede debet aan de sterke daling. Als zou worden uitgegaan van gelijke uitgangspunten/informatie dan was de witte vlek gedaald van 8 naar 6 procent. En dus een afname van 2 procent in plaats van 4 procent.

Terug naar de cijfers over 2013. Wat viel nog meer op? Allereerst dat voor *jonge* werknemers, dat wil zeggen tussen de 21-24 jaar oud, het percentage 'witte vlekken' 7 procent bedraagt. Verder blijkt dat het aandeel witte werknemers naar 9 procent stijgt als wordt gezien of de witte werknemer een *partner heeft die zelf ook* onder de witte vlek valt.

En zodra het (gestandaardiseerd) huishoudensinkomen *boven de € 50.000* uitkomt, heeft 7 procent geen tweedepijlerpensioen. Eenzelfde percentage geldt voor werknemers met een fiscaal jaarloon van meer dan *twee keer modaal* en bij werknemers met een *flexibel dienstverband*.

Evenals uit het vorige onderzoek bleek, is ook nu duidelijk dat *kleinere* bedrijven (1-9 werknemers), *'jonge'* bedrijven (jonger dan twee jaar), en bedrijven in de commerciële dienstverlening het grootste aandeel aan witte werknemers in dienst hebben. De grootste witte vlek treft men aan in de ICT (24 procent), gevolgd door de specialistische zakelijke dienstverlening (19 procent) en de financiële dienstverlening (10 procent).

Bekeken vanuit werkgeversperspectief, blijkt dat 14 procent van de onderzochte werkgevers geen pensioenaanbod doet. Dit zijn de zogeheten '*witte werkgevers*'. De tendens is licht dalend.

Tot slot kijken we binnen de hiervoor genoemde 4-procentsgroep 'witte vlekken' tussen 25 en 64 jaar oud, naar de 'grond' voor de ontbrekende pensioenopbouw in de tweede pijler. Interessant is dat iets *meer dan de helft* van hen werkt bij een werkgever die wel degelijk enige vorm van arbeidsvoorwaardelijk pensioen aanbiedt. Die 'witte vlekken' *kieszen* er dus *zelf* voor om *niet* op het *pensioenaanbod in te gaan*. Het is een open deur om te constateren dat de gevolgen van die keuze niet alleen 'voor rekening komen' van *henzelf*, maar *ook van hun partner(s)*. Dit laatste uiteraard als op de pensioendatum blijkt dat het pensioen tekortschiet, maar vanzelfsprekend ook bij het overlijden van de 'witte vlek' of bij een scheiding.

mr. F.M.H. Hoens

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

www.scholsburgerhartschols.nl

Boomjuridisch

www.boomjuridisch.nl

© 2016 Boom juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip Review* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.